

energiavirasto

Eurooppalaiset yhteislaskutusmallit

Yhteenveto kyselyn tuloksista

Älyverkkoforum 8.2.2021

Anu Värilä

Reilua energiaa

Perustietoja kyselystä

- Kysely toteutettiin sähköpostitse 14.-28.1.2021
- Lähetettiin CEERin (eurooppalaisten energiaregulaattoreiden yhteistyöjärjestö) Customers and Retail Markets -työryhmän jäsenille tai tarkkailijoille 27 maahan
- Kohdistettiin niille maille, joissa yhteislaskutusta sovelletaan tai on suunniteltu ja myyjä lähettää yhteislaskun asiakkaille
- 11 vastausta
- Vastanneet maat: Alankomaat, Itävalta, Kroatia, Luxemburg, Puola, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Tanska, Unkari ja Yhdistynyt Kuningaskunta (UK)
- Ruotsin malli perustuu regulaattorin v. 2017 hallitukselle tekemään ehdotukseen (https://www.ei.se/Documents/Publikationer/rapporter_och_pm/Rapporter%202017/Ei_R2017_05.pdf), jota ei ole vielä toteutettu; muissa maissa yhteislaskutus on käytössä
- 5 kysymystä alakysymyksineen
- Jälkikäteen osalta kysytty tarkentavia kysymyksiä (järjestelyn pakollisuudesta ja 1 vai 2 sopimusta)

Kyselyn kysymykset

- Yhteislaskutuksen pakollisuus ja rajoitukset asiakkaiden tai myyjien osalta
- Vakuudet loppukäyttäjiltä
- Luottotappioiden käsittely ja perintätoimien hoitaminen
- Verkkopalvelumaksujen tilitys verkonhaltijalle
- Verkonhaltijan saatavien turvaaminen

Yhteislaskutuksen pakollisuus ja rajoitukset

- Yhteislaskutuksen pakollisuus
 - Pakollinen 8 maassa: Kroatia, Tanska, Alankomaat, Luxemburg, UK, Unkari, Puola (PSO- ja prosumer –sopimukset), Ruotsi (ehdotus)
- Asiakkaiden oikeus saada yhteislasku
 - Kroatia, Luxemburg ja Puola: vain kotitalousasiakkaat; Alankomaat: kotitaloudet ja pienet yritysasiakkaat (max. 3*80A)
- Rajoitukset myyjien oikeuteen tarjota yhteislaskua
 - Ei taloudelliseen vakauteen tms. liittyviä erityisiä rajoituksia
 - Ainoastaan yleisiä myyjänä toimimisen luvanvaraisuuteen, rekisteröitymisiin tai tarvittavien jvh-myyjä –sopimusten tekemiseen liittyviä velvoitteita

Vakuudet loppukäyttäjiltä, perintä ja luottotappiot

- Vakuudet loppukäyttäjiltä: myyjä, paitsi Luxemburgissa sekä myyjä että jvh
- Perintätoimet: myyjä hoitaa perinnän alusta loppuun seuraavin poikkeuksin
 - Kroatia: myyjä lähettää maksuhuomautukset, mutta jvh lähettää katkaisuvaroitukset
 - Alankomaat: jvh lähettää huomautukset ja varoitukset silloin kun käyttöpaikalle ei ole myyjää
- Luottotappioista vastaaminen:
 - Myyjä: Alankomaat, Tanska, Unkari, Saksa, Luxemburg, UK, Slovenia (myyjä saa jvh:lta osittaisen hyvityksen maksamattomista verkkopalvelumaksuista)
 - Jaettu myyjän ja jvh:n kesken: Itävalta (erilliset myynti- ja verkkosopimukset)
 - Perustuu myyjän ja jvh:n väliseen sopimukseen: Kroatia
 - Asiakkaat kollektiivisesti: Ruotsi

Verkkopalvelumaksujen tilitys jvh:lle

- Sopimusasia/ei säädöksiä: Kroatia, Saksa, Unkari, Puola
- **Itävalta:** Myyjä maksaa jvh:lle etukäteen ja laskuttaa asiakkailta vasta sen jälkeen
- **Luxemburg:** Lain mukaan loppukäyttäjien maksut kohdistetaan ensin veroihin ja muihin maksuihin, sen jälkeen verkkomaksuihin ja viimeisenä myyjän saataviin. Jvh:n ja myyjän puitesopimukset sisältävät lisämääräyksiä.
- **Alankomaat:** Jvh voi rekisterin kautta tarkistaa myyjien suoritukset. Verkkopalvelumaksut erääntyvät joka kuukausi.
- **Tanska:** Jvh:n pitää laskuttaa myyjää viimeistään 5 työpäivän kuluttua siitä, kun jvh on saanut laskuperusteet datahubista. Eräpäivä myyjän maksulle on oltava vähintään 14 päivää laskun toimittamisesta, ei kuitenkaan aikaisemmin kuin 25 päivää kulutuskuukauden jälkeen
- **Ruotsi:** Jvh lähettää verkkopalvelumaksujen kokonaislaskun myyjälle datahubin kautta. Eräpäivät myyjän ja jvh:n välillä asetetaan lainsäädännössä.
- **UK:** Jvh laskuttaa verkkopalvelumaksut suoraan myyjiltä, jotka ovat velvollisia maksamaan kuten kenelle tahansa velkojalle

Verkonhaltijan myyjältä olevien saatavien turvaaminen

- Ei vakuusmenettelyjä tai siviililakien/myyjän ja jvh:n välisten sopimusten mukaisesti: Itävalta, Kroatia, Luxemburg, Unkari
- **Tanska:** vakiosopimusten mukaan jvh vaatii uusia myyjiä asettamaan riittävän vakuuden verkkomaksujen varalta siihen asti, kunnes myyjä on toimittanut kaksi vuosittaista tilitystä
- **Saksa:** perustuu regulaattorin määrittämien verkkopalvelusopimusten ehtoihin ja energialain säädöksiin ennakkomaksuista
- **Puola:** jvh:n ja myyjän sopimuksessa määritetty menettelyt vakuuksien perustamisesta, täydentämisestä ja uudistamisesta
- **Alankomaat:** myyjän konkurssitilanteessa jvh voi sisällyttää menetetyn tulon verkkokustannuksiinsa kahden vuoden ajan. Menetetty tulo lasketaan max 3 kk:lta ennen konkurssia ja lisäksi konkurssin julistamisesta myyjän luvan peruuttamiseen
- **Slovenia:** myyjällä oltava verkkopalvelumaksuja koskeva vakuutus, jonka kautta jvh voi kattaa luottotappionsa; myyjä voi saada jälkikäteen jvh:lta osittaisen hyvityksen asiakkaan maksamatta jättämistä verkkopalvelumaksuista
- **Ruotsi:** Jvh voi vaatia vakuuden korkean riskin myyjiltä

Yhteenveto tuloksista

- Eri maissa sovelletut mallit poikkeavat toisistaan, ei yhtään täysin samanlaista järjestelmää
- Yhteislaskutus liittyy useimmin integroituun sopimusmalliin, mutta neljässä maassa käytössä myös erillisten sopimusten yhteydessä (Alankomaat, Itävalta, Kroatia, Unkari)
- Erillisten sopimusten mallissa yhteislaskutus pakollinen jvh:ille Alankomaissa, Kroatiassa ja Unkarissa
- Neljässä maassa asiakkaita koskevia rajoituksia (vain kotitalousasiakkaat tai pienet yritysasiakkaat)
- Ei vaatimuksia myyjille vakavaraisuuteen liittyen
- Pääsääntöisesti myyjä vaatii vakuudet loppukäyttäjiltä, hoitaa perintätoimet ja kantaa luottotappioriskit
- Jvh:n ja myyjien väliset puitesopimukset tai kahdenväliset sopimukset määrittävät etenkin verkkopalvelumaksujen tilitystä ja verkonhaltijan saatavien turvaamista koskevat menettelytavat
- Yleisin vastauksissa ilmoitettu jvh:n saatavien turvaamisjärjestely on vakuusmenettely, jonka yksityiskohdat vaihtelevat maittain